

notitie

FORUM STANDAARDISATIE

COLLEGE STANDAARDISATIE

CS##-##-##

Concept

Agendapunt:	03. Open standaarden (bijlage A)		
Bijlagen:			
Aan:	College Standaardisatie		
Van:	Forum Standaardisatie		
Datum:	augustus 2010	Versie	0.3
Betreft:	Advies: Toevoeging Geo-standaarden aan lijst met open standaarden voor 'pas toe of leg uit'		

Waarom is een keuze belangrijk?

In Nederland (en daarbuiten) zijn veel organisaties betrokken bij het registreren en uitwisselen van informatie met een geografische component. Dat wil zeggen: informatie over objecten die gerelateerd zijn aan een locatie ten opzichte van het aardoppervlak. Hierbinnen zijn verschillende domeinen te onderkennen, zoals kadastrale informatie en informatie over waterhuishouding. Om te waarborgen dat de geo-informatiehuishouding van deze domeinen goed op elkaar aansluiten, en dat informatie tussen domeinen uitgewisseld kan worden, zijn afspraken nodig over de te gebruiken standaarden.

Kunt u met een gerust hart "ja" zeggen?

In oktober 2009 heeft het Forum besloten de Geo-standaarden voor te leggen aan het College als de door de expertgroep onderkende (en in de consultatie bevestigde) knelpunten zijn opgelost. De knelpunten zijn inmiddels opgelost. Twee standaarden dienen nog wel definitief vastgesteld te worden. De verwachting is dat dat zonder grote wijzigingen voor het einde van 2010 plaatsvindt. Het advies is daarom om de Geo-standaarden toe te voegen aan de lijst met open standaarden voor "pas toe of leg uit" als deze twee standaarden definitief zijn. Dit advies is afgestemd met de voorzitter van de expertgroep, prof. dr. ir. P.J.M. (Peter) van Oosterom.

Zijn er risico's verbonden aan de keuze?

De expertgroep heeft uitgebreid gekeken naar eventuele risico's en geconstateerd dat deze slechts beperkt aanwezig zijn. Een geïdentificeerd risico over de samenwerking tussen de Geo-standaarden en Digikoppeling (voorheen Overheidservicebus, OSB) is door Geonovum onderzocht en hiervoor zijn maatregelen genomen (zie verderop in dit advies).

Doel

Het College Standaardisatie wordt gevraagd in te stemmen met:

1. het opnemen van de samenhangende set Geo-standaarden op de lijst met open standaarden voor 'pas toe of leg uit'.
2. de set Geo-standaarden daadwerkelijk toe te voegen aan de lijst op het moment dat voor de volgende standaarden definitieve (nieuwe) versies beschikbaar zijn:
 - NEN 3610:2010 (verwachting december 2010)
 - Simple features profile op ISO 19136:2007 (verwachting september 2010)
3. het volgende functionele toepassingsgebied: "uitwisseling van geografische informatie tussen organisaties, waarbij de ruimtelijke dimensie van significant belang is";
het volgende organisatorische werkingsgebied: "Overheden en instellingen uit de (semi-) publieke sector."

Toelichting

Ad. 1

De Geo-standaarden zijn een verzameling standaarden die gebruikt kunnen worden voor het uitwisselen van geografische informatie. In oktober 2009 heeft het Forum besloten de Geo-standaarden voor te leggen aan het College als de door de expertgroep onderkende (en in de consultatie bevestigde) knelpunten zijn opgelost (zie Forum-notitie FS22-10-04). Het ging er met name om dat voor een aantal standaarden nieuwere versies moesten worden opgenomen. De knelpunten zijn inmiddels opgelost.

Onderstaande tabel geeft aan welke specifieke standaarden onderdeel uitmaken van de op te nemen set met Geo-standaarden. In de tabel wordt tevens per standaard aangegeven wat de huidige status en het advies is. Daarbij wordt zo nodig verwezen wordt naar de door de expertgroep geïdentificeerde en door het Forum overgenomen voorwaarden voor opname op de lijst welke aan het eind van dit advies beschreven zijn (zie bijlage).

Naam en datum	Organisatie en toelichting	Status	Advies
<p>NEN 3610:2010 'Basismodel Geo-informatie - Termen, definities, relaties en algemene regels voor de uitwisseling van informatie over aan het aardoppervlak gerelateerde ruimtelijke objecten'.¹</p> <p>Datum: Naar verwachting definitief in december 2010</p>	<p>NEN</p> <p>Toelichting: Het Basismodel Geo-informatie (NEN3610) vereenvoudigt de uitwisseling van geo-informatie tussen partijen en informatiesystemen en maakt het gebruik van deze geo-informatie eenduidig en betekenisvol.</p>	<p>Laatste hand wordt gelegd aan deze nieuwe versie: vanaf augustus consultatieversie, verwachte vaststelling in december 2010.</p>	<p>Voeg toe op het moment dat deze definitief is (zie voorwaarde 1 van expertgroep).</p>
<p>ISO 19136:2007 Geographic information – Geography Markup Language (GML 3.2.1)²</p> <p>Datum: juli 2007</p>	<p>ISO</p> <p>Toelichting: GML is een XML structuur voor de representatie van geografische informatie.</p>	<p>Is gereed en wordt naast GML 3.1.1 ondersteund door Geonovum. Nederland participeert in OGC -verband in het opstellen van het definitieve "simple features" profiel voor GML 3.2.1. Geonovum verwacht dat dit profiel in september 2010 beschikbaar is.</p>	<p>Voeg toe op het moment dat het bijbehorende definitieve "simple features" profiel beschikbaar heeft gesteld (zie voorwaarde 1 van expertgroep). In de toelichting bij de opname op de lijst wordt het volgende vermeld: "GML 3.1.1 wordt in de praktijk veel gebruikt en ook ondersteund door Geonovum. Het verdient daarom aanbeveling dat een organisatie naast de verplichte ISO 19136:2007 (GML 3.2.1) altijd onderzoekt of aanvullend ondersteuning van GML 3.1.1 van belang is voor de gegevensuitwisseling met andere partijen."</p>
<p>Nederlands profiel³ op ISO DIS 19142 WFS 2.0, versie 1.0⁴</p> <p>Datum: 15 juni 2010</p>	<p>Geonovum</p> <p>Toelichting: Een Web Feature Service (WFS) is een web service interface voor het opvragen, aanleveren en bewerken van geografische vector data, afkomstig van databanken, gebruik makend van internet technologie.</p>	<p>ISO DIS 19142 betreft een Draft versie (zoals aanbevolen door de expertgroep) van de ISO 19142 standaard. Op 10 juni heeft de standaard de status "Final Draft" gekregen, een status die nog minimaal 2 maanden behouden zal worden. Daarna (oktober 2010) is ISO 19142 definitief.</p>	<p>Voeg toe zonder voorbehoud</p>

¹ <http://www.geonovum.nl/geo-standaarden/nen3610> en <http://www.nen.nl/web/Normshop/Norm/NEN-36102005-nl.htm>

² http://www.iso.org/iso/catalogue_detail.htm?csnumber=32554

³ Een profiel is een op de Nederlandse situatie toegesneden invulling van de internationale standaard.

⁴ <http://www.geonovum.nl/geostandaarden/services>

Naam en datum	Organisatie en toelichting	Status	Advies
Nederlands profiel op ISO 19128 WMS 1.3, versie 1.0 ⁵ Datum: 15 juni 2010	Geonovum Toelichting: Een Web Map Service (WMS) publiceert "kaarten" (dit betekent: een visuele voorstelling van de geografische en thematische data, niet de data zelf) op het web.	Geen bijzonderheden.	Voeg toe zonder voorbehoud
Nederlands metadata profiel op ISO 19115:2003 voor geografie, versie 1.2 ⁶ Datum: maart 2009	Geonovum Toelichting: Deze standaard richt zich op de beschrijving van de metadata van geografische datasets en dataset series.	Geen bijzonderheden.	Voeg toe zonder voorbehoud
Nederlands metadata profiel op ISO 19119:2005 voor services, versie 1.1 ⁷ Datum: maart 2009	Geonovum Toelichting: Deze standaard richt zich op de beschrijving van de metadata van Data services.	Geen bijzonderheden.	Voeg toe zonder voorbehoud

Door een expertgroep zijn de Geo-standaarden beoordeeld op de vastgestelde criteria: openheid, potentieel, bruikbaarheid en impact. Over alle vier de criteria is positief geadviseerd. Wel heeft de expertgroep een aantal voorwaarden gesteld die eerst door de indiener opgelost moesten worden alvorens de Geo-standaarden opgenomen kunnen worden op de lijst met open standaarden. De voorwaarden zijn overgenomen door het Forum. In bijlage 1 van dit het advies zijn de voorwaarden op een rij gezet.

Tijdens de publieke consultatieronde zijn elf reacties ontvangen. Alle reacties onderschrijven de conclusie van de expertgroep. Geen van de reacties heeft aanleiding gegeven tot het herzien van het expertadvies.

Ad. 2

De expertgroep heeft geadviseerd om voor twee van de oorspronkelijke ingediende standaarden een nieuwe versie op te nemen. Dit betreft:

- NEN3610 (versie 2009/2010 i.p.v. 2005) en
- ISO 19136:2007⁸ (is GML 3.2.1, in plaats van GML 3.1.1)

Ten tijde van de bijeenkomst van de expertgroep (augustus 2009) was de nieuwe versie van NEN3610 nog volop in ontwikkeling. Inmiddels is de ontwikkeling nagenoeg afgerond en gaat de nieuwe versie (3610:2010) naar verwachting in augustus 2010 een publieke consultatie in. Aangezien veel belanghebbenden hebben meegewerkt aan de nieuwe specificatie, is de verwachting dat er weinig tot geen opmerkingen op zullen worden gemaakt, zodat in december 2010 de nieuwe versie definitief vastgesteld kan worden. Verderop in dit advies wordt nader ingegaan op de verschillende versies van NEN 3610.

De expertgroep adviseert om ISO 19136:2007 op te nemen in plaats van de ingediende GML 3.1.1. De belangrijkste reden hiervoor is dat GML 3.1.1 door de beherende organisatie afgeraden wordt ("deprecated" verklaard). Op dit moment

⁵ Idem

⁶ <http://www.geonovum.nl/geostandaarden/metadata>

⁷ Idem

⁸ ISO en OGC (Open Geospatial Consortium) werken gezamenlijk aan de GML-standaard en brengen beiden, onder eigen noemer, dezelfde standaard uit. De expertgroep geeft de voorkeur aan het opnemen van de ISO variant.

wordt GML 3.1.1 echter nog wel veel gebruikt door organisaties en ondersteund door Geonovum. Om de interoperabiliteit met bestaande partners niet in gevaar te brengen wordt geadviseerd om in de toelichting op te nemen dat het aanbeveling verdient dat een organisatie naast de verplichte ISO 19136:2007 (GML 3.2.1) altijd onderzoekt of aanvullend ondersteuning van GML 3.1.1 van belang is voor de gegevensuitwisseling met andere partijen.

Ook heeft de expertgroep geadviseerd om voor ISO 19136:2007 een nationaal, simple features, profiel op te stellen. Een dergelijk profiel beoogt de uniforme implementatie van de standaard te vergemakkelijken. Mede op basis van overleg met marktpartijen heeft Geonovum geconstateerd dat er op dit moment weinig behoefte is aan een nationaal profiel, maar er wordt op dit moment wel gewerkt aan een internationaal, simple features profiel dat 1 op 1 voor Nederland geldig zal worden verklaard. Zodra deze gereed is (verwachting september 2010) kan de standaard opgenomen worden op de lijst.

Ten tijde van het opstellen van dit advies had ISO 19142 een draft (DIS) status. Inmiddels is deze status gevorderd naar Final Draft (FDIS), en naar verwachting zal deze in oktober definitief gemaakt worden (IS). Het opgestelde profiel is nog gebaseerd op de draft-versie (omdat dat destijds de meest actuele versie was). Dit is conform aanbevelingen van de expertgroep.

Ad. 3

Als toepassingsgebied wordt door de expertgroep voorgesteld:

*"Uitwisselen van geografische informatie tussen organisaties, waarbij de ruimtelijke dimensie van significant belang is"*⁹

Als organisatorisch werkingsgebied wordt voorgesteld:

"Overheden en instellingen uit de (semi-) publieke sector"

Welk probleem lost de standaard op?

Het uitwisselen van Geografische informatie begint steeds meer toe te nemen. Om te waarborgen dat de geo-informatiehuishouding van verschillende organisaties goed op elkaar aansluit, en dat informatie tussen domeinen uitgewisseld kan worden, zijn afspraken nodig over de te gebruiken standaarden.

Niet alleen nationaal zijn er veel organisaties betrokken bij het uitwisselen van Geo-informatie, maar ook internationaal is er veel aandacht voor dit onderwerp. Op Europees niveau is er een richtlijn afgesproken (Inspire¹⁰) om de uitwisseling van geografische informatie te verbeteren. Binnen Nederland zijn VROM/Geonovum verantwoordelijk voor het implementeren van deze richtlijn. De onderhavige standaarden sluiten aan bij Inspire.

Waar gaat het inhoudelijk over?

De geo-standaarden zijn voor een belangrijk deel profielen op internationale geo-standaarden. Deze standaarden worden toegepast en semantisch ingevuld voor de Nederlandse situatie. De standaarden kunnen gebruikt worden voor het uitwisselen van informatie over objecten die gekoppeld zijn aan een locatie op (of onder) het aardoppervlak. Voorbeelden van informatiemodellen die uitgewisseld kunnen worden met behulp van de geo-standaarden zijn IMKAD (Basisregistratie Kadaster),

⁹ Dit is het overkoepelende toepassingsgebied, zoals dat op de lijst zal worden opgenomen. Per standaard is er door de expertgroep ook aanvullend een individueel toepassingsgebied bepaald. Voor expertadvies zie:

<http://www.open-standaarden.nl/fileadmin/OVOS/FS22-10-04%205b-GEO%20Expertadvies.pdf>

¹⁰ <http://inspire.jrc.ec.europa.eu/index.cfm>

TOP10NL (Basisregistratie Topografie), IMGeo (toekomstige basisregistratie BGT), IMBOD (toekomstige basisregistratie ondergrond), IMRO (standaarden voor de WRO) en IMKL (Grondroedersregeling).

Naast standaarden voor het uitwisseling van geo-informatie, worden ook standaarden voorgesteld voor het beschrijven (metadata) van geografische datasets, en standaarden die in de technische uitwisseling (via webservices) kunnen voorzien.

Zijn er alternatieven voor de voorgestelde keuze?

Binnen het gekozen toepassingsgebied zijn er door de expertgroep een tweetal (gedeeltelijk) concurrerende / aanpalende standaarden gevonden.

- KML is een standaard van Google dat gebruikt kan worden om op een eenvoudige manier punten op een kaart te plaatsen. Voor het uitwisselen van complexe geografische objecten voldoet deze standaard echter niet.
- StUF heeft betrekking op de uitwisseling van basisgegevens, waaronder adressen. Er zijn afspraken gemaakt met de beheerder van de StUF standaarden om overlap te voorkomen, en raakvlakken te identificeren.

De expertgroep is van mening dat dit geen belemmering vorm voor opname op de lijst, en dat er verder geen concurrerende standaarden zijn op het gekozen toepassingsgebied.

Schets van de expertgroep en de consultatie

Op 21 augustus 2009 is de expertgroep GEO standaarden bijeengekomen om een advies te geven over het al dan niet opnemen van de GEO standaarden op de lijst met open standaarden voor 'pas toe of leg uit'. De ingediende GEO standaarden is een verzameling van de volgende standaarden:

- NEN3610:2005
- GML, versie 3.1.1
- Nederlands WFS profiel, versie 1.1
- Nederlands WMS profiel, versie 1.1
- Nederlands metadata profiel op ISO 19115:2003 voor geografie, versie 1.2, maart 2009
- Nederlands metadata profiel op ISO 19119 voor services, versie 1.1, maart 2009

De expertgroep heeft geconcludeerd dat de standaarden in aanmerking komen voor opname op de lijst met open standaarden voor 'pas toe of leg uit', maar heeft hier wel een aantal voorwaarden aan verbonden die opgelost moeten worden alvorens de standaarden opgenomen kunnen worden op de lijst (zie bijlage 1). Het Forum Standaardisatie heeft vervolgens in oktober 2009 besloten om de Geo-standaarden nog niet voor te leggen aan het College Standaardisatie voor opname op de lijst met open standaarden voor 'pas toe of leg uit'. Het Forum besloot aanvullend om de standaarden aan te houden tot de door de expertgroep onderkende (en in de consultatie bevestigde) knelpunten zijn opgelost, zodat de standaarden op een later moment aan het College voorgelegd kunnen worden.

Uit overleg met en documentatie van Geonovum is gebleken dat de knelpunten zijn opgelost (zie bijlage). Dit advies is afgestemd met de voorzitter van de expertgroep, prof. dr. ir. P.J.M. (Peter) van Oosterom.

Mogelijke consequenties van opname op de lijst met standaarden

Opname van de Geo-standaarden zal het eenvoudiger maken om geografische informatie uit verschillende domeinen aan elkaar te koppelen. Hierdoor wordt het mogelijk om een geïntegreerd model van een bepaald gebied te maken waarop vervolgens weer verschillende analyses uitgevoerd kunnen worden. Denk bijvoorbeeld aan de ontwikkeling van een nieuw gebouw in een stadscentrum waarvan de consequenties beter bepaald kunnen worden als gegevens over kadastrale informatie, waterhuishouding, kabels en leidingen aan elkaar gerelateerd kunnen worden.

Het beter een eenvoudiger toegankelijk kunnen maken van Geografische informatie brengt tevens met zich mee dat nieuwe toegevoegde-waarde-diensten ontwikkeld kunnen worden op basis van deze informatie.

Aangezien "pas toe of leg uit" geldt voor nieuwbouw of vervanging van systemen, zal er een geleidelijk migratiepad ontstaan. Om interoperabiliteit met bestaande partners te kunnen waarborgen wordt het expliciet vermeld van GML 3.1.1 in de toelichting bij de opname van de nieuwe ISO 19136:2007 (GML 3.2.1) geadviseerd.

Communicatie

Zowel het Forum Standaardisatie, het Programmabureau Nederland Open in Verbinding (NOiV) als Geonovum zullen aandacht besteden aan de opname van de Geo-standaarden de lijst met open standaarden voor "pas toe of leg uit".

Bijlage: Overzicht voorwaarden voor opname en gerealiseerde oplossingen

Tijdens de expertsessie is een vijftal voorwaarden gesteld die eerst door Geonovum opgelost dienen te worden alvorens de Geo-standaarden opgenomen kunnen worden op de Nederlandse lijst met open standaarden. Elk van de standaarden wordt hieronder behandeld, waarbij voor elk punt zal worden beschreven a) wat was de voorwaarde die gesteld is door de expertgroep b) welke acties zijn ondernomen om het punt op te lossen en c) welke conclusie wordt getrokken ten aanzien van het welk of niet opgelost zijn van het betreffende punt.

1. *Van NEN 3610 en GML moet een nieuwere versie opgenomen worden dan oorspronkelijk aangemeld door Geonovum.*

a. *Expertadvies*

De bestaande versies voldoen niet aan de eisen die daar aan gesteld mogen worden. NEN3610:2005 is niet conform INSPIRE, de nieuwe versie (2009/2010) wel. Voor de aangemelde standaard GML 3.1.1 geldt dat deze internationaal afgeraden wordt. De expertgroep beveelt aan i.p.v. de voorgestelde versie van GML, ISO 19136 op te nemen, waarbij minimaal het nog vast te stellen GML4NL profiel wordt ondersteund. ISO 19136 is gebaseerd op (OGC) GML 3.2.1, waarvoor brede (internationale) marktondersteuning is. Het GML4NL profiel garandeert interoperabiliteit binnen de Nederlandse context.

b. *Ondernomen acties*

NEN 3610

Van NEN 3610 is in januari 2010 een nieuwe versie door Geonovum aan NEN aangeboden. Deze is geaccepteerd door de NEN normcommissie Geo-informatie. NEN heeft deze versie in behandeling om het in zijn geheel te laten voldoen aan de regels die gelden voor een NEN norm. De planning voor het vrijgeven van deze standaard is wat verschoven. Naar verwachting van de indiener wordt in augustus 2010 een "groene versie" van NEN 3610 vrijgegeven die dan voor een periode van 3 maanden publiek geconsulteerd kan worden. Na het verwerken van de opmerkingen op deze "groene versie" zal naar verwachting in december 2010 de definitieve versie vrijgegeven worden.

GML / ISO 19136

Van GML is versie 3.1.1 door Geonovum ingediend, maar hiervan is door de expertgroep aangegeven dat versie 3.2.1 (of eigenlijk de hiervan afgeleide ISO 19136:2007) opgenomen moet worden. Het gebruik van versie 3.1.1 wordt namelijk afgeraden door de beherende organisatie (OGC).

De expertgroep is van mening dat voor ISO 19136 (GML versie 3.2.1) een brede (internationale) marktondersteuning bestaat. Geonovum nuanceert dit wat, en geeft aan niet alle leveranciers dit al ondersteunen. Ook stelt de expertgroep dat er een profiel ontwikkeld moet worden (GML4NL) waarin de belangrijkste en meest gebruikte onderdelen van GML worden geselecteerd (vergelijkbaar met het internationale "simple features" profiel op GML 3.1.1).

Geonovum stelt echter dat er bij leveranciers geen behoefte is aan een Nederland specifiek profiel¹¹ op ISO 19136:2007. Geonovum wekt daarom binnen OGC-verband mee aan een internationaal "simple features" profiel, en naar verwachting wordt deze in september 2010

¹¹ Zie ook <http://www.geonovum.nl/nieuws/basismodel-nen3610/resultaten-testbed-gml4nl>

vastgesteld.

NEN3610 en GML en wet- en regelgeving

De regeling Ruimtelijke Ordening¹² (deelgebied van het toepassingsgebied geo-informatie) stelt een aantal standaarden verplicht. Eén van deze standaarden is IMRO 2008¹³ (Informatie Model Ruimtelijke Ordening), en deze is gebaseerd op NEN3610:2005. IMRO 2008 maakt, net als NEN3610:2005, gebruik van GML 3.1.1 als technisch uitwisselformaat. In de regeling *informatie-uitwisseling ondergrondse netten*¹⁴ wordt een ander op NEN3610:2005 gebaseerd informatiemodel genoemd, namelijk IMKL (Informatie Model Kabels en leidingen). Ook hier wordt verwezen naar (in dit geval optioneel) gebruik van GML (maar dan, al dan niet bewust, versie 3.1).

INSPIRE¹⁵ is een Europese richtlijn om de beschikbaarheid, kwaliteit, organisatie, toegang tot en uitwisseling van geo-informatie in Europa te verbeteren. INSPIRE schrijft het gebruik van ISO 19136 (GML 3.2.1) voor. Volgens de expertgroep is NEN3610:2005 niet conform INSPIRE, maar is de nieuwe versie (NEN3610:2009/2010) dat wel.

c. Conclusie

Aan deze voorwaarde is voldaan zodra de volgende documenten vastgesteld zijn:

- nieuwste versie van NEN 3610 (verwachting december 2010, vast te stellen door NEN)
- het internationale "simple features" profiel op ISO 19136 (GML 3.2.1) als alternatief voor een nationaal GML4NL profiel (naar verwachting in september 2010).

2. *Voor WMS en WFS moet een profiel worden opgenomen dat gebaseerd is op de respectievelijke ISO standaarden, i.p.v. de huidige profielen die gebaseerd zijn op OGC-standaarden.*

a. Expertadvies

Voor WMS gaat het dan om ISO 19128 Geographic information (Web map server interface), voor WFS om ISO/DIS 19142 Geographic information (Web Feature Service). Functioneel en inhoudelijk zijn deze nagenoeg overeenkomstig (de ISO standaarden vloeien voort uit de OGC standaarden), maar voor de ISO standaarden geldt dat ze een meer open vaststellingsproces kennen.

b. Ondernomen acties

Van WMS is in juni 2010 een nieuw profiel geplaatst op de website van Geonovum dat conform de wens van de expertgroep gebaseerd is op ISO 19128:2005. Van WFS is ook een nieuw profiel uitgegeven op basis van ISO DIS¹⁶ 19142. Inmiddels heeft de achterliggende ISO standaard de status FDIS gekregen, en naar verwachting zal deze in september definitief vastgesteld worden. Een eventuele nieuwe versie van de WMS profiel zal op basis van de definitieve versie opgesteld

¹² http://wetten.overheid.nl/BWBR0024656/tekst_bevat_informatiemodel/geldigheidsdatum_25-05-2009

¹³ <http://ro-standaarden.geonovum.nl/2008/1.1/20081224-IMRO2008.pdf>

¹⁴ http://wetten.overheid.nl/BWBR0027409/tekst_bevat_gml/geldigheidsdatum_12-07-2010#Bijlage1

¹⁵ <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2007:108:0001:0014:EN:PDF>

¹⁶ Het betreft een Draft versie (zoals aanbevolen door de expertgroep) van de ISO 19142 standaard. Op 10 juni heeft de standaard de status "Final Draft" gekregen, en status die nog minimaal 2 maanden behouden zal worden.

worden.

- c. Conclusie
Aan de voorwaarde van de expertgroep is voldaan.

3. *Voordat WFS opgenomen kan worden, is een succesvol proof-of-concept, waarbij WFS wordt uitgevoerd via de OSB-WUS-standaard, noodzakelijk. Waarschijnlijk is een aanpassing van het Nederlandse profiel voor WFS noodzakelijk.*

- a. Expertadvies

Het huidige profiel voor WFS biedt onvoldoende mogelijkheden om gegevens uit te wisselen conform de OSB-WUS-standaard. Dit levert beperkingen op ten aanzien van beveiliging en betrouwbaarheid. Geonovum bereidt momenteel een proof-of-concept voor waarin onderzocht wordt hoe WFS en OSB samen kunnen werken. Pas na een positieve uitkomst en een aanpassing van het profiel aan de hand hiervan, zou de standaard opgenomen moeten worden.

- b. Ondernomen acties

De proof of concept is inmiddels uitgevoerd¹⁷, en was succesvol. Het is mogelijk om WFS over de OSB (nu: Digikoppeling) uit te wisselen, maar hiervoor moesten wel additionele afspraken gemaakt worden. Deze additionele afspraken zijn vastgelegd in de nieuwe versie van de WFS standaard. Ook voor de WMS standaard (hoewel niet vereist door de expertgroep) is een vergelijkbare test gedaan, en zijn de benodigde specificaties vastgelegd in de nieuwe versie van de standaard.

- c. Conclusie
Aan deze voorwaarde is voldaan.

4. *Geonovum moet de beheerprocedure expliciet maken.*

- a. Expertadvies

Er is niet formeel vastgelegd hoe de open besluitvorming binnen Geonovum plaatsvindt en hoe omgegaan wordt met wijzigingsverzoeken van externe belanghebbenden. In de praktijk lijkt hier correct mee omgegaan te worden, maar er is geen formeel document waar rechten aan ontleend kunnen worden. Geonovum zou hierin moeten voorzien.

- b. Ondernomen acties

De expertgroep heeft gesteld dat de beheersprocedure van Geonovum in de praktijk voldoende open is, maar dat deze procedure expliciet gemaakt en schriftelijk vastgelegd moet worden. Geonovum heeft hier de afgelopen maanden met ondersteuning van programma NOiV aan gewerkt, en een beschrijving van haar beheersorganisatie gemaakt conform het BOMOS model. De definitieve versie van het document staat online.¹⁸ De document is voorgelegd aan de voorzitter van de expertgroep, en hij heeft vastgesteld dat het document inderdaad de beheersprocedure beschrijft die in de praktijk door Geonovum uitgevoerd wordt (en voldoende open geacht werd door de expertgroep).

¹⁷ <http://www.geonovum.nl/nieuws/services/resultaat-testbed-geo-services-op-osb>

¹⁸ <http://www.geonovum.nl/geostandaarden/beheer>

- c. Conclusie
Aan deze voorwaarde is voldaan.

5. *Vrijwaringen op het gebied van intellectueel eigendom moeten expliciet gemaakt worden, inclusief het doorlopende gebruik van NEN 3610.*

a. Expertadvies

Gebruikers van de standaard moeten gevrijwaard zijn van toekomstige aanspraken op het gebied van intellectueel eigendom. Dit lijkt momenteel het geval te zijn, maar is niet expliciet vastgelegd. Geonovum zou gevraagd moeten worden dit te doen. Ook NEN3610 moet hierin worden betrokken.

b. Ondernomen acties

Geonovum heeft een tekst opgesteld waarmee de eigen standaarden (en bijhorend intellectueel eigendom) worden gedoneerd aan VROM mocht Geonovum als organisatie ophouden te bestaan. In het beheersdocument (zie vorige punt) is vastgelegd dat alle documenten die door Geonovum gepubliceerd worden voortaan de Creative Commons licentie (naamsvermelding, geen afgeleid werk)¹⁹ krijgen. Voor de hierboven genoemde WMS en WFS standaarden is dit reeds gedaan. De specificatiedocumenten kunnen daardoor kosteloos worden verkregen en mogen worden verderverspreid. Dit sluit goed aan bij de criteria voor openheid die Forum en College hanteren. Daarnaast heeft Geonovum aangegeven dat de rechten voor NEN3610 t/m december 2010 afgekocht zijn, en dat dit voor de periode 2011 t/m 2013 ook weer gedaan zal worden. Hierdoor kan de specificatie dus kosteloos verkregen worden via de website van NEN.

- c. Conclusie
Aan deze voorwaarde is voldaan.

¹⁹ <http://creativecommons.org/licenses/by-nd/3.0/nl/>